

УДК 615.32:582.998.16:581.192

**ДОЗОЗАЛЕЖНІСТЬ ЖОВЧОГІННОЇ АКТИВНОСТІ РІДКОГО
ЕКСТРАКТУ ТРАВИ ПИЖМА ЗВИЧАЙНОГО (*TANACETUM VULGARE*
L.) ЗА УМОВ ТОКСИЧНОГО УРАЖЕННЯ ПЕЧІНКИ У ЩУРІВ**

Міщенко О.Я., Калько К.О.

Національний фармацевтичний університет м. Харків, Україна

Кафедра клінічної фармакології ІПКСФ

clinpharmacol_ipksph@nuph.edu.ua

Враховуючи тенденцію до зростання захворювань гепатобіліарної системи, раціональне та комплексне використання розповсюджених на території України лікарських рослин та розроблених на основі їх БАР лікарських засобів, які виявляють виражену жовчогінну дію є актуальним питанням сучасної фармації та медицини.

Метою дослідження було обґрунтувати наявність жовчогінних властивостей рідкого екстракту трави пижма звичайного (*Tanacetum vulgare* L.) за умов експериментального субхронічного гепатиту. Поставлене завдання вирішується шляхом дослідження жовчогінної дії рідкого екстракту трави пижма звичайного за умов токсичного ураження печінки у щурів.

Матеріали та методи. Рідкий екстракт трави пижма звичайного (*Tanacetum vulgare* L.) (РЕТПЗ) був отриманий на кафедрі ботаніки НФаУ під керівництвом професора Гонтової Т. М. Токсичне ураження печінки щурів викликали введенням 50 % олійного розчину тетрахлорметану (підшкірно в дозі 0,4 мл/100 г) та 40 % розчину етанолу (внутрішньошлунково в дозі 1,3 мл/100 г) впродовж 4 діб. РЕТПЗ вводили в лікувально-профілактичному режимі в дозах 25, 50, 75, 100 та 150 мг/кг. Жовчогінну дію оцінювали за впливом РЕТПЗ на жовчосинтетичні (вміст жовчних кислот (ЖК) та холестеролу) та жовчосекреторні (швидкість секреції жовчі (ШСЖ)) процеси.

Результати та обговорення. Застосування РЕТПЗ характеризувалося дозозалежним впливом на жовчоутворювальну та жовчосекреторну функції печінки. РЕТПЗ в дозі 25 мг/кг достовірно не впливав на ШСЖ, вміст ЖК та холестеролу в жовчі. Введення РЕТПЗ у вищих дозах 50-150 мг/кг сприяло нормалізації ШСЖ. В дозі 75 мг/кг РЕТПЗ найбільш виразно нормалізував жовчосекреторну функцію печінки, що підтверджується достовірно вищою ШСЖ в 2,1 разу та кількісного складу її компонентів: холестеролу і ЖК відповідно в 1,3 ($p < 0,05$) та 1,6 разу від такої за умов патології. Також, слід зазначити, що РЕТПЗ у цій дозі сприяв зростанню ШСЖ, що на 46, 30, 19 % достовірно вище ШСЖ під впливом РЕТПЗ у дозах 25, 50, 150 мг/кг відповідно. Жовчоутворювальна та жовчогінна дія досліджуваного екстракту обумовлена флавоноїдами (лютеолін, рутин, хлорогенова, кофейна та ферулова кислоти), що входять до його складу.

Висновки. Рекомендовано подальше вивчення рідкого екстракту трави пижма звичайного в дозі 75 мг/кг з метою розробки лікарського засобу жовчогінної дії.